

INTERVJU

1. MOJE MIŠLJENJE O SVETSKOJ EKONOMSKOJ KRIZI

- Moje mišljenje je da je ovo "neprirodna" kriza izazvana pogrešnim rukovođenjem pre svega USA Fed. Rezervi, što je povukao za sobom svetski bankarski sistem i dalje već u domino efektu celu svetsku privredu, pa još i naftna kriza koja pogađa svet. Teške godine su pred nama (i svetom). Ali mi smo "navikli" da živimo u nestaćici, pa čemo valjda i ovo pregrmeti.

Recesija koju sada trpimo počela je od običnog stambenog ili hipotekarnog kredita, koji su banke odobravale građanima. Banke su pratile svoje portfelje ovih kredita i ustanovile da je nenaplativost tek nekoliko promila ili možda jedan, dva procenta. Na osnovu stabilnog mesečnog priliva po tim kreditima i po hipotekama, emitovane su obveznice. Obveznice su kupile druge banke, zatim na tome emitovale svoje obveznice i tako je rizik piramidalno raspoređen na svetskom nivou.

Iako su sada u igri globalni igrači, greška ostaje na prvom koraku, jer su krediti deljeni bez mnogo vođenja računa o visini dohotka onog koji se zadužuje. Na primer, čovek dobije kredit od 70.000 evra i kupi kuću. Za godinu dana cena nekretnina skoči, pa hipoteka vredi 200.000 evra. Klijent ode u banku i traži keš kredit na osnovu veće hipoteke. Sledeće godine, nekretnine vrede još više, pa banke jure klijente da im daju još kredita, a hipotekarni balon raste. I tako se dođe do toga da se pozajmljivanje novca zasniva na stalnom rastu cena nekretnina ili barem na zadržavanju iste cene.

U jednom trenutku, međutim, mesečna rata za sve te kredite dostigne 1.000 evra, a plata iznosi 1.500 evra. Klijent više ne može da plaća rate i odluči da proda kuću. Kada se na isti potez odluči dovoljan broj ljudi, tržište shvata da je balon prenaduvan. Cene vrtoglavno kreću nadole, jer se i ljudi koji su nameravali da kupe kuću uzdržavaju, očekujući pojeftinjenje. Banke se sada nalaze u situaciji da su dale kredite od 100.000 evra, za nešto čija hipoteka sada vredi 70.000 evra, pa traže da klijent doplati. Klijent nema novca, pa banke kreću da naplaćuju hipoteke i tržište puca.

Istovremeno, ni oni koji su sekjuritzovali i emitovali obveznice više nemaju stabilan prliv od kamata i glavnica na kredite i svi u lancu kupaca i prodavaca obveznica gube prihode. Ceo sistem se obrušava, jer je bio zasnovan na nerealnim prepostavkama - da vrednost nečega stalno može da raste.

Kada kriza krene globalno, doktrine više nisu relevantne, ni liberalna ni kenzijanska. Glavni uzročnik krize nije samo u jednoj zemlji, već je to transfer ogromnih finansijskih viškova iz brzorastućih azijskih privreda u SAD, što je i dovelo do jeftinih kredita i naduvavanja balona. Problem je takođe i što su regulatorni standardi ustanovljeni 1945. godine, ali danas je situacija potpuno drugačija.

2. MOJE MIŠLJENJE O BIZNISU

- U Srbiji danas postoji oko 60.000 aktivnih privatnih preduzeća i oko 220.000 zanatskih radnji. To je ravno pola miliona manje privatnika nego u Mađarskoj sa kojom se često poređimo prema broju stanovnika i geografskoj poziciji. Da bi srpska privreda dostigla severnog suseda, u narednoj deceniji bi svake godine morala da podstakne 50.000 novih preduzetnika. Ali, u poslednjih pet godina dobijamo tek po 2.000 preduzeća koja zaista posluju jer većina ne odmakne od registracije firme. U Srbiji još vlada ubeđenje da su glavni privredni izvori zemlja, rudna bogatstva i vode. I tu nedostaju preduzetnici koji bi ih veštoto kombinovali i iskoristili. Srpski preduzetnici registruju preduzeća, imaju dobru ideju, ali nemaju novac da je ostvare. Inostrani biznismeni formiraju fondove, odakle pozajmjuju novac novom "kolegi" čija im ideja odgovara. Ili, države imaju fondove početnih kapitala, kojima pod povoljnim uslovima finansiraju "start ap" programe. A naša država, ako i ponudi, na primer, 2.000 evra početnicima u biznisu, odmah uslovi koliko ljudi moraju da zaposle. Preduzetnicima preostaje samo da se obrate bankama, a one im ne veruju, pa im uračunavaju kreditne kamate koje su i do šest puta veće nego u inostranstvu.

Od brojnih mera koje su donesene, razvoju malih i srednjih preduzeća je doprineo samo lizing. Međutim, država je odredila da lizing kuće moraju da imaju obaveznu rezervu od 10 odsto, što krajnjeg korisnika isuviše košta. Porez se plaća odmah, iako je reč o kreditiranju. Privatnici i dalje za svakog zaposlenog državi plaćaju 73 odsto od njegove plate. Struja i voda ih koštaju dva puta više nego građane. Odmah se plaća taksa za isticanje firme, kao i porezi. A u razvijenim zemljama država traži svoj deo tek kada privatnik stane na noge i nudi im brojne olakšice u upotrebi struje, vode i telekomunikacija jer oni izdržavaju zemlju. Zato nije čudno to da je u našoj zemlji još na ceni državna služba, sa malom ali sigurnom platom i socijalnim osiguranjem. Država ni na koji način ne priprema svoje građane da je preduzetništvo "reskir", ali i "profitir", iako bi Srbija mogla da ubira čak 80 odsto bruto nacionalnog dohotka od privatnih preduzeća, poput Italije, Španije ili Austrije.

3. DA IMAM NOVAC OSNOVALA BIH PREDUZEĆE ZA UZGAJANJE I PRERADU LEŠNIKA

- Pored višestruke i velike privredne vrednosti lešnika, treba istaći da u Srbiji postoji grub raskorak između stvarnih potreba za plodovima ove voćne vrste i stanja te proizvodnje, bez obzira na postojanje mogućnosti da se oni proizvode u znatno većoj meri, zahvaljujući pre svega pogodnostima agroekoloških uslova naše zemlje. Mnogobrojni su i raznovrsni činioci koji su doprineli ovakvom tretmanu i nezainteresovanosti naših proizvođača za lesku. Sistematskom istraživanju ove voćne vrste u nas posvećena je relativno skromna pažnja, što se ne bi moglo reći za druge zemlje u svetu koje imaju povoljne uslove za njeno gajenje, kao ni za druge voćne vrste. Nedovoljna znanja o lesu uticala su na sporije uvođenje u proizvodnju i podizanje većih plantažnih zasada, iako postoje vrlo povoljni prirodni uslovi za njeno gajenje u našoj zemlji. Leska se dugo smatrala samo šumskom vrstom i kada se počela gajiti kao kultura nije joj se poklanjala potrebna pažnja. Bez stručnog pristupa gajenju leske nema uspešne i rentabilne proizvodnje, to podrazumeva i primenu savremenih agro i pomotehničkih mera. Lako razmnožavanje vegetativnim putem, povoljni prirodni uslovi treba da doprinesu podizanju novih savremenih plantažnih zasada na znatno većim površinama, kako bi naša zemlja uvoz supstituisala izvozom, a leska dala svoj doprinos povećanju standarda i obezbeđenju egzistencije većeg broja ljudi. Međutim, neadekvatne fitotehnickie

--- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ---

BESPLATNI GOTOV SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST

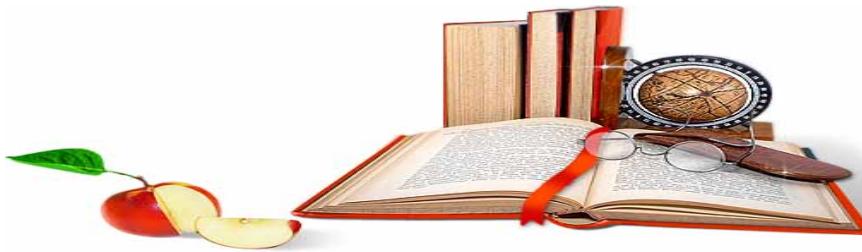
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOV SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com